

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 1529

гр. София, 09.06.2022 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 8-МИ ГРАЖДАНСКИ, в закрито заседание на девети юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Красимир Машев

Членове: Златина Рубиева
Петя Алексиева

като разгледа докладваното от Красимир Машев Въззивно гражданско дело № 20211000502327 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 628 и сл. ГПК.

1. От ответника е подадена въззивна жалба срещу Решение № 263073/13.05.2021 г., постановено по гр. д. № 1608/2019 г. по описа на СГС, ГО, I-11 с-в, с което са уважени предявените кумулативно обективно съединени осъдителни искове с дадена от първата инстанция правна квалификация по чл. 57, ал. 1 от Закона за платежните услуги и платежните системи (отм.), чл. 79, ал. 1, предл. 2 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД), във вр. с чл. 82 ЗЗД и по чл. 86, ал. 1 ЗЗД, както следва: 1) за заплащане на сумата от 982000 евро, представляваща сборът на сумите по 6 броя неразрешени платежни операции с авоарите от открита банкова сметка в евро – през периода от 02.01.2018 г. до 22.01.2018 г., ведно със законната лихва от подаване на исковата молба – 04.02.2019 г., до окончателното ѝ изплащане; 2) за заплащане на сумата от 1182,40 евро, представляваща обезщетение за причинени имуществени вреди от виновното неизпълнение на договорно задължение по договора за разплащателна сметка – удържане на комисионни при извършване на процесните шест неразрешени платежни операции и 3) за заплащане на сумата от 74521 евро, представляваща законна мораторна лихва върху главното парично притезание, изтекла за периода от 04.04.2018 г. до 04.02.2019 г.

Страни по спора:

2. Подадени са по-горе описаните кумулативно обективно съединени искове от Д. П. С. (D. P. S.), чрез неговите процесуални представители адв. В. Б. Х. от САК, с адрес на кантората: гр. ***, ул. „****“ № 7Б, партер, GSM +3598*** и адв. И. С. В. от САК, с адрес на кантората: гр. ***, бул. „****“ № 65, ет. 1, ап. 3, GSM +3598*** срещу „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“ АД, със седалище и адрес на управление гр. София, район „Витоша“, ул. „Околовръстен път“ № 260, представлявано от адв. К. С. Ч. от САК, с

адрес за призоваване АД „Боянов и Ко“, гр. ***, бул. **, *** № 82, тел. +35902***.

Факти по спора:

3. В исковата молба се твърди, че на 22.11.2017 г. в гр. София между Д. П. С. (ищеца по настоящото исково производство), от една страна като влогодател (доверител), и „Юробанк И Еф Джи България“ АД, от друга страна като влогоприемател (довереник), е сключен Договор за разплащателна сметка на физически лица, с който банката е поела задължение да открие и води безсрочна разплащателна сметка в евро на името на титуляря (вложителя), чрез която му предоставя платежни услуги. Договорът е сключен при предварително установени от търговеца Общи условия, които са част от предметното съдържание на договорното правоотношение.
4. Ищецът поддържа, че във връзка със своите инвестиционни намерения е извършил общо 12 парични превода към откритата еврова банкова сметка, като тя е била заверена общо със сумата от 999860 евро.
5. Твърди, че на 06.02.2018 г. е посетил Финансовия център на банката, където е открита разплащателната сметка, с намерение да осъществи банкова операция с авоара по нея, но служител на банката го е уведомил, че по сметката му салдото възлиза едва на сумата от 16000 евро.
6. Заявява, че бил изумен от този факт, като поискал обяснение от служителя - последният му предоставил банково извлечение за движението по сметката за периода от откриването ѝ на 22.11.2017 г. до 06.02.2018 г. Именно от това извлечение ищецът установил, че непознато за него лице на име Е. Б. (В. Е.) – без надлежно овластяване от титуляря на сметката (на което не е издавал каквото и да е пълномощно), е извършило разпоредителни действия с авоара в банковата му сметка, чрез шест отделни преводни нареждания за сумата общо от 982000 евро.
7. Банковият служител му изяснил, че тези едностранни разпоредителни сделки са извършени от В. Е., представил се като пълномощник на вложителя с Пълномощно с рег. № 66136-преписка № 30089/01.12.2017 г., на нотариус Х. К., гр. ***, вписан в Нотариалната колегия при гр. Милано, Република Италия.
8. Твърди, че на предявеното му „пълномощно“ изобщо липсвал подпис за упълномощител, поради което след напускане на офиса на банката предприел следните правни и фактически действия за защита на неговите законни интереси (за възстановяване на първоначалния авоар): 1) сигнал до банката от 06.03.2018 г. за неправомерно разпореждане с авоара, като е поискал исковата сума да му бъде възстановена по банковата му сметка; 2) копие от същия сигнал до Централната банка на Република България, Управление „Банков надзор“ – на 08.03.2018 г.; 3) отправено е писмено запитване до нотариус Х. К., гр. ***, вписан в Нотариалната колегия при гр. Милано, Република Италия, който бил му отговорил, че не е съставял, нито е заверявал на 01.12.2017 г. пълномощно с № 66163/30089, с което вложителят да е упълномощил Е. Б. да извършва разпоредителни действие с авоарите по банковите сметки на упълномощителя, като нотариусът бил изказал своето твърдение, че със сигурност

пълномощното е „фалшиво“. В този отговор нотариус Х. К. уведомил ищеца, че на 20.02.2018 г. чрез електронната поща на официалния му адрес е получил от служител при ответната банка запитване за потвърждаване валидността на гореописаното пълномощно, като е отговорил на запитващата страна, че това пълномощно следва да се счита за „фалшиво“, поради което е уведомил Нотариалния съвет на Милано за ползването на „фалшивото“ пълномощно от 21.02.2018 г.

9. Въз основа на така заявените факти ищецът формулира следното правно съждение: „служителите на банката са действали непредпазливо и са проявили груба небрежност, като са дали възможност на лице, което не притежава представителна власт, да се разпореди със средствата, налични в банковата сметка, тъй като на банката е представено пълномощно, което от външна страна е било нередовно и не би следвало да бъде прието като редовно упълномощаване с оглед липсата на дължим реквизит на същото, а именно „подпис“ на „упълномощител“, поради което банката е следвало да откаже извършването на процесните 6 банкови операции.
10. В отговора на исковата молба ответникът признава, че действително на 22.11.2017 г. Д. П. С. е посетил офиса на банката, като обаче е бил придружаван от две лица, които не само са присъствали на откриването на разплащателната сметка, но и са участвали при разговора със съответния банков служител. Едното придружаващо лице било Г. В., италианец, който преди това – от пролетта на 2017 г., вече бил клиент на банката. Другото лице – също италианец, се е представил като А. и като финансов консултант на г-н С.. Разговорът между тримата чужденци и банковия служител се провеждал на английски език, като г-н С. показал средно ниво на владеене на този език, осигуряващо му възможност да разбира и лично да участва в разговора.
11. Твърди, че при проведения разговор банковият служител разбрал, че г-н С. има намерение да оперира с последващо откритата разплащателна сметка чрез пълномощник. Предвид очакваните международни трансакции по сметката и за осигуряване на дистанционен достъп и контрол върху движението на суми по нея на г-н С. е било предложено интернет банкиране, есемес известяване и дебитна карта, но той отказал и трите.
12. Банката не оспорва наведените в исковата молба фактически твърдения за извършените банкови операции, с които е заверявана и задължавана банковата сметка на ищеца, но заявява, че за първи път неговият пълномощник – Е. Б., е посетил офиса на търговеца на 15.12.2017 г., като е бил съпроводен от Г. В. и финансовия съветник А..
13. Именно в този момент Е. Б. е предоставил на банковия служител оригинала на нотариално заверено на 05.12.2017 г. от италианския нотариус препис от пълномощно от 01.12.2017 г., като верността на оригинала на този препис бил заверен с апостил и преведен от заклет преводач от италиански на български език. Това пълномощно било специално (изрично), което овластявало пълномощника да извършва разпореждане с авоара по банковата сметка на ищеца, открита при ответната банка.
14. Тъй като Е. Б. не владеел български език, като не говорил и добър английски език, се

- наложило G. В. и А. да му превеждат от английски на италиански език.
15. Ответникът твърди, че при извършване на всяко платежно нареждане Е. Б. представял на съответния банков служител оригинала на преписа на пълномощното, чиято вярност е удостоверена с апостил. Вторият път, когато било извършено платежно нареждане, това лице било отново съпровождано от G. В. и А., а при осъществяването на следващите парични преводи от дама, чрез която се осъществявала комуникацията между него и банковия служител (чрез превод от английски на италиански език).
 16. Банката оспорва твърдението на ищеца, че при уведомяването на г-н С., че пълномощник е извършвал от негово име процесните парични преводи, той е останал изумен от този факт – напротив, след като му било представено извлечение от неговата банкова сметка, на въпрос от банковия служител от кого са правени преводни нареждания по сметката му, бил получен отговор, че те са извършвани от пълномощника му Е. Б. („Не последвала реакция на каквото и да е възражение, изненада, още по-малко изумление“). Ищецът приел спокойно предоставената му информация, спокойно прегледал и предоставеното му копие от оригинала на нотариално заверения препис на пълномощното, с което Е. Б. се е легитимирал като надлежен пълномощник на ищеца.
 17. На същата дата – 06.02.2018 г., но малко по-късно, когато се върнал отново в банковия офис, влогодателят отново не уведомил банковите служители за нередовности при осъществяване на процесните платежни операции, наредени от пълномощника му Е. Б., а само поискал да оттегли това пълномощно, за което собственоръчно написал молба на английски език.
 18. Едва на 20.02.2018 г. г-н С. устно уведомил служител на банката за проблем с трансферите на суми от неговата разплащателна сметка, като на 06.03.2018 г. подал писмен сигнал до банката.
 19. Банката признава, че на 20.02.2018 г. е отправила запитване до италианския нотариус дали пълномощното от 01.12.2017 г. е редовно изпълнено и регистрирано в неговия нотариален регистър, дали нотариално завереното копие на това пълномощно има същата правна сила като самото пълномощно и дали е стандартна практика издаването на такива копия, като му е изпратено сканирано копие от него. Без да отговори точно и ясно на зададените му въпроси и по-конкретно дали пълномощното от 01.12.2017 г. е редовно и регистрирано в неговия регистър, респ. дали е „фалшив“ само изпратеният му документ, нотариусът се задоволил единствено със следния отговор: „Прикаченият документ е ФАЛШИВ. Не го използвайте“.
 20. На 27.02.2018 г. ответникът бил отправил писмено запитване чрез електронна поща до зам.-прокурора на Република Италия Е. Г. (E. G.), която с подписа си била завершила чрез апостил процесния нотариално заверен препис на пълномощното. В отговор на запитването банката е получила потвърждение от Прокуратурата в Монца, Република Италия, че на 12.12.2017 г. е издаден апостил с № 1937 със съответния нотариален подпис, т.е. официално било потвърдено, че „апостилът върху преписа на пълномощното е действителен“.

21. Въз основа на така изложените факти банката достига до следните правни съждения:
- 1) представеният документ е препис от пълномощно, а не самото пълномощно, поради което и не съдържа подпис на упълномощителя Д. П. С.; 2) чрез апостила компетентен италиански държавен орган (зам.-прокурор на Република Италия) е удостоверил истинността на подписите и печатите, положени в документите, като е потвърдена нотариалната заверка на преписа от пълномощното, т.е. потвърдена е истинността на документа, поради което преписът на пълномощното е могъл да бъде ползван в Република България; 3) процесните 6 платежни операции са били извършени в полза на т. нар. путативен кредитор съгласно клаузата, уговорена в т. V.26 от Общите условия към договора, във вр. с чл. 75, ал. 2, изр. 1 ЗЗД: „Банката не носи отговорност за изплатените суми и извършени разпореждания по пълномощно, ако не ѝ е било съобщено писмено, че то е оттеглено и ако преди получаването на уведомлението добросъвестно е платила сума на лице, което въз основа на недвусмислени обстоятелства се явява овластено да я получи“.
22. Един от решаващите мотиви на първоинстанционния съд за уважаване на предявените искове представлява правният довод, че „поради наличието на специални правила, уреждащи отговорността на банката за неразрешената платежна операция, правилото на чл. 75, ал. 2 ЗЗД не се прилага, поради което ирелевантно за отговорността на банката е дали тя е платила (изпълнила нареждането) въз основа на недвусмислени обстоятелства, сочещи правата на наредителя. Отговорността за процесните неразрешени операции се понася по правило от банката (чл. 57 ЗПУПС, отм.), освен ако извършеното им е в резултат от умишлено или при груба небрежност неизпълнение на задължения на титуляря, в който случай нему не се възстановява стойността на операцията, независимо от размера ѝ (поради установено отклонение от чл. 58 ЗПУПС, отм.). Ответникът не твърди и не доказва наличието на такова поведение на ищеца в причинна връзка с процесните трансакции, като обстоятелствата, свързани с твърденията на ответника за възможна негова добросъвестност, не следва да бъдат обсъждани по изложените по-горе съображения“.

Приложимо национално право:

23. *Закон за платежните услуги и платежните системи от 2009 г. (отм., ДВ, бр. 20/6.03.2018 г., в сила от 6.03.2018 г., но приложимо обективно право към момента на пораждаване на твърденията от ищеца юридически факти):*

Чл. 51. (1) Платежната операция е разрешена, ако платецът я е наредил или е дал съгласие за изпълнението ѝ. При липса на съгласие платежната операция е неразрешена.

(2) Разрешението от платеца се дава преди изпълнението на платежната операция или ако е уговорено между платеца и неговия доставчик на платежни услуги - след изпълнението на операцията.

Чл. 56. (1) Когато ползвателят на платежна услуга твърди, че не е разрешавал изпълнението на платежна операция или че е налице неточно изпълнена платежна операция,